

Nr 472

Av fru **Sandström** och herr **Rylander**, om *nordiska medborgares jämställande med svenska med avseende å rätten till fiske.*

Enligt huvudregeln i lagen den 1 december 1950 om gräns mot allmänt vattenområde är vattenområdet i havet längs Sveriges kuster allmänt (allmänt vatten), där det ej ingår i fastigheterna och därigenom blir enskilt vatten. Enligt samma lag tillhör i havet allt vatten inom trehundra meter från fastlandet fastigheterna.

I den del av vattnet längs kusterna, som är allmänt, får enligt 1 § fiskelagen i princip varje svensk medborgare fiska med rörligt redskap. I enskilt vatten, dvs. grovt uttryckt i vattnet trehundra meter ut från kusten, är huvudregeln i 5 § fiskelagen den omvända, nämligen att endast jordägare må bedriva fiske där. Emellertid är denna bestämmelse underkastad vissa undantag.

Enligt 4 resp. 21 §§ fiskelagen kan Kungl. Maj:t tillåta den, som icke är svensk medborgare, att fiska i allmänt vatten ävensom i enskilt vatten i samma omfattning som sådan rätt tillkommer svensk medborgare.

Tillstånd som här avses har lämnats i några fall. Sålunda medgav Kungl. Maj:t genom beslut den 20 januari 1950 att annan utländsk medborgare än dansk (beträffande dansk medborgare finns särskilda bestämmelser i en kungörelse den 2 juni 1933) finge tills vidare intill utgången av år 1954 idka sportfiske efter tonfisk på svenskt territorium i Öresund under vissa i beslutet angivna villkor. Däremot har Kungl. Maj:t den 7 mars 1952 lämnat utan bifall en framställning av Fritidsfiske om generellt tillstånd för icke svenska medborgare att bedriva visst sportfiske vid västkusten.

Vatten i svenska insjöar och floder betraktas i princip som enskilt vatten. Dock finnes allmänt vatten i de fyra stora insjöarna Vänern, Vättern, Hjälmarén och Mälaren ävensom i Storsjön i Jämtland utanför den förut nämnda trehundrametersgränsen från land. Innanför denna linje är vattnet enskilt.

På samma sätt som beträffande havsfisket får envar svensk medborgare fiska i dessa sjöars allmänna vatten med rörligt redskap. Däremot gäller beträffande enskilt vatten, såväl i de nämnda sjöarna som i övriga sjöar och floder, att endast markägaren får fiska. I några insjöar äger dock varje svensk medborgare bedriva vissa slag av fiske, vanligen med rörligt redskap, även på enskilt vatten enligt särskilda undantagsbestämmelser.

Tillåtelsen för icke svensk medborgare att i insjöar och floder erhålla

samma rätt till fiske, som enligt lagen tillkommer envar svensk medborgare, kan enligt regeln i 21 § fiskelagen meddelas av Kungl. Maj:t.

Nordiska rådet antog vid sin andra session den 17 augusti 1954 en rekommendation (nr 27/1954), vari rådet hemställde till regeringarna i de nordiska länderna att undersöka möjligheterna för nordiska medborgare att vid besök i annat nordiskt land erhålla samma rätt att bedriva fritt fiske av icke yrkesmässig natur, som tillkomme vistelselandets medborgare.

Denna Nordiska rådets rekommendation har ännu icke lett till några åtgärder från svensk sida. Frågan togs upp i en interpellation av herr Severin i Stockholm vid fjolårets höstriksdag. I sitt interpellationssvar uttalade statsrådet Hjalmar Nilson att enligt hans mening det förelåge skäl att överväga en sådan uppmjukning av bestämmelserna att i fråga om sportfiske med handredskap längs kusterna medborgare i övriga nordiska länder bleve jämställda med svenska medborgare.

Emellertid förklarade sig statsrådet icke vara beredd att för närvarande föreslå några åtgärder i angivet syfte, enär frågan sammanhängde med ett annat spörsmål. Inom fiskeristyrelsen påginge nämligen en utredning om att ålägga envar svensk medborgare skyldighet att erlægga fiskevårdsavgift. Om en sådan skyldighet skulle införas, borde den enligt statsrådets mening även gälla utlänning, som bedriver fiske här i landet med samma rätt som svensk medborgare.

Om själva saken torde endast en mening kunna råda. De nuvarande reglerna innebär att utländska medborgare — däribland också sådana från våra nordiska grannländer — som antingen varaktigt uppehåller sig i landet eller befinner sig på tillfälligt besök i Sverige är förhindrade bedriva nöjesfiske. En sådan person kanske gästar svenska vänner som bor vid kusten men äger då icke deltaga i sitt värdfolks sportfiske med mindre Kungl. Maj:t givit tillstånd därtill. Självfallet är det i allmänhet ogörligt för tillfällig besökare att utverka sådant tillstånd. Såsom framgår av ett yttrande i frågan från länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län kan bestämmelserna icke heller efterlevas i praktiken. Flertalet gästade främlingar torde över huvud taget icke känna till att de icke äger bedriva sportfiske i allmänt och enskilt vatten på i huvudsak samma sätt som envar svensk medborgare. Någon som helst praktisk olägenhet torde icke uppkomma, om t. ex. nordiska medborgare jämställdes med svenska medborgare i förevarande avseende. Ingen skulle lida skada därav. Någon minskning i fiskbeståndet utanför våra kuster kan icke rimligen inträda. Icke heller kan den yrkesidkande fiskarbefolkningen lida något intrång.

Å andra sidan är fördelarna av ändrade bestämmelser på denna punkt uppenbara. Ur turistsynpunkt torde Sverige ha åtskilligt att vinna på att besökare från andra nordiska länder tillåtes bedriva sportfiske längs våra kuster. Det måste också anses som en enkel gärd av rättvisa att i

ifrågavarande avseende likställa alla dem från våra nordiska grannländer, som arbetar i Sverige — det gäller här en både relativt stor och med hänsyn till vår produktion betydelsefull människogrupp — och sålunda varaktigt vistas här i landet med de svenska kamraterna. Det är icke motiverat att utestänga dem från rätten att fiska i de vatten, som står öppna för alla svenska medborgare.

Som redan nämnts torde de ifrågavarande reglerna i praktiken upprätthållas endast i ganska begränsad omfattning. Då emellertid ingripanden i sådant syfte göres, uppkommer onödiga slitningar. I gränsområdena till Norge förekommer exempelvis att svenska bevakningsbåtar jagar bort norska nöjesfiskare, som kommer in på svenskt vatten. Sådana åtgärder är i full överensstämmelse med gällande svensk rätt men bidrager till att skapa misstämning mellan de båda länderna, vilket självfallet bör undvikas.

Ehuru, som redan nämnts, statsrådet Hjalmar Nilson ansåg skäl föreligga för ändrade föreskrifter, förmenades frågan om införande av en allmän fiskevårdsavgift förhindra en reform nu. Det är dock svårt att inse huru en åtgärd av angivet slag kan inverka i förevarande sammanhang. Införes en fiskevårdsavgift för alla dem, som äger fiska fritt enligt fiskelagen, måste avgiften självfallet erläggas även av icke svenska medborgare med fiskerätt. Om sålunda bestämmelser av det slag som här förordats antages och nordiska medborgare blir likställda med svenska medborgare beträffande rätt till fiske, måste givetvis eventuellt senare utfärdade föreskrifter om erläggande av fiskevårdsavgift komma att gälla även dem. Någon anledning att uppskjuta den första reformen med hänsyn till den senare föreligger icke.

Den eftersträfvade likställigheten för nordiska medborgare torde kunna genomföras antingen så att generella föreskrifter utfärdas med stöd av de förut nämnda dispensreglerna i fiskelagen eller så att fiskelagen ändras därhän, att i de ifrågavarande paragraferna bestämmelser insättes om att nordiska medborgare skall vara likställda med svenska medborgare. Det senare alternativet torde vara att förorda.

Under hänvisning till vad nu anförts hemställes,

att riksdagen hos Kungl. Maj:t anhåller om framläggande av förslag till riksdagen om sådan ändring av fiskelagen, att nordiska medborgare jämställs med svenska med avseende å rätten att fritt bedriva fiske.

Stockholm den 26 januari 1957

Ragnhild Sandström

Olov Rylander